

ДОСВІД ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ З УПРОВАДЖЕННЯ ІДЕЙ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ

Статтю присвячено розкриттю особливостей та узагальненню способів реалізації ідей міжкультурної освіти у Великій Британії. Встановлено, що розвиток британської системи міжкультурної освіти зумовлений чинниками деколонізації, демократизації та інтерналізації міграції, а також міцними традиціями цієї країни, певною зацікавленістю уряду у вихованні достойних громадян. Адміністративна концепція міжкультурної освіти у Великій Британії містить два провідних аспекти, які стосуються, з одного боку, прав і свобод у сфері освіти домінуючих етнокультурних груп, а з іншого – рівності доступу до освітніх ресурсів представників етнічних або іммігрантських меншин.

Уточнено, що шлях офіційної Британії до визнання особливих інтересів субкультур у сфері загальної освіти зазнав певної еволюції – від планів допомогти учням-мігрантам асимілюватися до програми педагогічної підтримки різноманіття культур. Для цього було реалізовано педагогічні завдання, спрямовані на привчання їх до поваги культури, традицій і законів країни перебування; вивчення традицій культури нової батьківщини; збереження особливостей культури іммігрантських громад шляхом розуміння, поваги та діалогу між різними соціокультурними групами.

Британський передовий педагогічний досвід засвідчує, що міжкультурна освіта в сучасних умовах значного розширення міграції виходить за рамки пасивного співіснування в освітньому середовищі представників різних культур. Вона спрямована на підготовку учнівської молоді незалежно від етнічної ідентичності до активної міжкультурної взаємодії та спільного життя в новому – інтеркультурному – суспільстві шляхом набуття міжкультурної компетентності й ґрунтовної обізнаності в галузі громадянства, формування міжкультурної толерантності, лідерських якостей і соціальної відповідальності.

Ключові слова: міжкультурна освіта, досвід Великої Британії, педагогічна підтримка різноманіття культур, міжкультурна толерантність, громадянське виховання учнів-мігрантів.

В умовах суттєвого розширення міжнародних зв'язків і комунікацій, зростання обсягів зовнішньої міграції населення по всьому світу, яка зумовила стрімкий розвиток ознак нового – інтеркультурного – європейського суспільства, значно актуалізуються проблеми організації шкільної міжкультурної освіти, здатної задовольнити пізнавальні, іншомовні, освітні й соціокультурні потреби учнів як представників різних культур [8].

Міжкультурна освіта, будучи альтернативою традиційному монокультурному підходу, завдяки послідовній освітній політиці Європейського Союзу еволюціонувала в європейських країнах від первинних механізмів асиміляції та сегрегації до різних концепцій інтеграції осіб з особливими етнокультурними, пізнавальними, мовними, соціальними потребами. Сьогодні міжкультурна освіта спрямовує свої зусилля на набуття молодим поколінням однієї з ключових компетенцій, що пов'язана з життям у кардинально зміненому, багатомовному й багатокультурному суспільстві, створенням рівних можливостей доступу до освітніх ресурсів дітям і молоді, які походять не тільки з національних меншин і корінних етнічних груп, а також мігрантів, біженців, переселенців без будь-яких упереджень і стереотипів [4].

Соціальна значущість міжкультурної освіти ґрунтується філософськими концепціями інтеркультуралізму (Л. Массиньон, Р. Паніккар) та діалогу культур (М. Бахтин, В. Біблер), а також визнається провідними положеннями сучасної європейської мовної та освітньої політики (Дж. Больтен, А. Боннет, Е. Боссе, Ж.-С. Дельванк'єр, М. Олів'є, Т. Перрін), яка законодавчо сприяє мирному співіснуванню й розвитку різних культур в умовах сучасного глобалізованого світу. Сенс міжкультурної освіти вбачається у розвитку особистості в умовах зміненої багатокультурної й полілінгвальної освітньої взаємодії, що сприятиме здобуттю нею основоположних знань, навичок та вмінь, які зумовлюють тип мирного співіснування й спілкування з іншими людьми у міжкультурному середовищі, використання форм поведінки та ставлення до людей на основі визнання їхніх прав бути іншими у сфері традицій заданої культури [3].

Натомість у практиці європейських країн виявляється, що провідні цілі міжкультурної освіти не завжди мають чітко виражений характер. Здебільшого вони сфокусовані на тому, щоб навчити учнів-мігрантів уживати державну мову «нової Батьківщини» в автентичних ситуаціях міжкультурного спілкування, засвоїти чужий спосіб життя та відповідні моделі соціальної поведінки, розширити індивідуальну картину світу за рахунок залучення до мовної картини світу носіїв домінуючого етносу [6, с. 49]. В означеному контексті певний науковий інтерес викликає передовий досвід Великої Британії з реалізації завдань міжкультурної освіти, який в українському науково-педагогічному дискурсі відображено недостатньо.

Мета статті – розкриття особливостей та узагальнення способів упровадження ідей міжкультурної освіти у Великій Британії.

Згідно із сучасними статистичними даними, Велика Британія – одна з розвинутих європейських країн із найбільш чисельною популяцією іноземців, кількість яких становить понад 3 млн осіб. Серед іммігрантів – біженці, працівники, студенти і діти шкільного віку, які мають багатонаціональні сім'ї [7, с. 12]. Отже, проблеми міжкультурної комунікації та міжкультурної освіти у повсякденному житті Великої Британії були й залишаються актуальними для всього населення цієї розвинутої європейської країни.

Стратегія впровадження міжкультурної освіти у Великій Британії здійснювалася протягом багатьох років, оскільки вона, з одного боку, торкається релевантних тем людства, до яких належать етнічна приналежність, культура та релігія, а з іншого – демографічні зміни в країні, які починаючи із середини минулого століття суттєво вплинули на національну освітню систему. Велика Британія, з огляду на свою історію та багатонаціональний склад населення, вдало поєднуючи традиційність із гнучкістю та швидкою адаптацією до соціокультурних змін, які відбуваються у світі, накопичила суттєвий позитивний досвід з організації освіти на засадах багатокультурності та інтеркультуралізму.

Як свідчить історико-політологічний екскурс, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland) – це конституційна монархія зі столицею Лондон. До її складу входять Англія, Шотландія, Уельс та Північна Ірландія, які відрізняються своїми соціокультурними традиціями. Сьогодні чисельність населення монархії становить понад 66 млн осіб, серед яких білих британців – 85,67 %, білих (інших) – 5,27 %, індійців – 1,8 %, пакистанців – 1,6 %, ірландців – 1,2 %, афрокарибців – 1,0 %, чорних британців – 0,8 %, китайців – 0,8 %, інших – 0,4 % [7, с. 30]. За даними Office for National Statistics, легальна міграція за 2018–2019 рр. у Велику Британію становить 270 тис осіб, найбільше прибуло з Китаю, Індії, Греції, Франції, Польщі, Італії, що разом становить 5 % від загального числа всього населення. Крім цього, на території цієї країни також перебуває 12,38 тис біженців з Еритреї, 12,8 тис – з Ірану, 9,5 тис – із Зімбабве, 9,35 тис – з Афганістану, 6,9 тис – із Сомалі, 5,29 тис – зі Шрі-Ланки, 6,1 тис – із Судану, 16,49 тис – із Сирії.

Із наведених статистичних даних видно, що у Великій Британії, населення якої представлено різними національними меншинами й етнічними групами, а також біженцями та мігрантами з різних регіонів світу, які всіляко намагаються зберегти свою національну ідентичність, проблема міжкультурної освіти є досить актуальною. Натомість історичний розвиток міжкультурної освіти у Великій Британії почався з 1948 р., коли було підписано Акт про британську національність (British Nationality Act). Цей Акт започаткував процес самовизначення британців як багатокультурної нації, надавши чітке розуміння того, що громадяни колишніх колоній, протекторатів, залежних від Великої Британії, та жителі країн, що входять до Співдружності націй, є суб'єктами цивільного права Сполученого Королівства [7, с. 18]. Наступними кроками до впровадження політики міжкультурної освіти у Великій Британії стали:

– вихід у 1972 р. документу Міністерства освіти під назвою “Біла книга” (The White paper act), який визначив, що пріоритетом у довготривалій соціокультурній стратегії уряду є вирішення проблем імміграції, культурного різноманіття та расової дискримінації. Зокрема, вказувалося на те, що, оскільки у Великобританії під час навчання учнів відбувається зіткнення китайської, індійської, новозеландської та інших культур, то цей процес формує у психіці особистості «адекватний» підхід до етнічних меншин, усуваючи будь-які прояви расизму та дискримінації. Міністерство освіти робить усе можливе, щоб не було зазіхань на свободу, волю та бажання навчатися представників інших культур [10];

– прийняття у 1985 р. звіту Свона “Освіта для всіх” (Swann report “Education for All”), який передбачав уведення інклюзивної освіти з метою поліпшення міжкультурної обізнаності дітей через вивчення культур інших країн [5, с. 39];

– опублікування у 1992 р. документа Міністерства освіти Великої Британії (White Paper), який мав підзаголовок “Вибір і різноманіття”, в якому зазначалося, що, оскільки кожна дитина – це індивідуальність, а кожна місцева спільнота має свої освітні потреби, то держава надає місцевим органам самоврядування більшої влади у створенні різноманіття в системі освіти [9, с. 23].

Загалом шлях офіційної Британії до визнання особливих інтересів субкультур у сфері загальної освіти зазнав певної еволюції – від планів допомогти асимілюватися до програми педагогічної підтримки різноманіття культур. Зокрема, у контексті впровадження ідей міжкультурної освіти “Національна асоціація з антирасової освіти Великої Британії” наприкінці 70-х років минулого століття запропонувала програму, яка передбачала: введення в навчальні посібники інформації про національні меншини; створення посібників та навчальних програм для учнів з етнічних і расових меншин; облік у навчальних програмах пропозицій щодо усвідомлення етнічної приналежності; спеціальні заняття з ознайомлення учнів із культурами меншин [6, с. 123].

Суттєво й те, що починаючи із середини 80-х років ХХ ст. у Великій Британії офіційно визнано необхідність освіти в дусі культурного діалогу та обліку культурного різноманіття. У доповіді національної комісії з освіти підкреслено: щоб діти росли громадянами демократичного суспільства, вони повинні бути, в числі іншого, виховані у толерантному дусі. Про сприятливі перспективи розвитку міжкультурної освіти впродовж 90-х років йдеться в документах Британського шкільної ради: “Якісна освіта означає осмислення своєї спільноти, достатнє знання і розуміння інших спільнот. Якісна освіта не може базуватися лише на одній культурі, і в Британії, де етнічні меншини невинно формують і становлять частину населення, виховання повинно згладжувати суперечності між культурами і не намагатися нав'язувати домінуючу культуру. Навпаки, виховання повинно вбирати досвід багатьох культур, щоб розвивати суспільство і розширювати культурні горизонти кожного. Це те, що ми розуміємо під інтеркультуралізмом (міжкультурним підходом) в освіті” [6, с. 93].

Як наслідок, у британських школах досить часто використовуються інтерактивні інновації для реалізації міжкультурного підходу в освіті. Наприклад, метод “Подкаст” (Podcast) передбачає завантаження

підписником аудіо- та відеофайлів з Інтернету за допомогою використання технології RSS (syndication technologies). “Подкаст” є популярною формою поширення аудіоматеріалів для використання у мобільних пристроях, портативних комп’ютерах, MP3-програвачах тощо. Поширеними формами Podcasts є музичні та ток-шоу, інтерв’ю з учнями, вчителями та відомими людьми, аудіокнижки. Використання означеного методу під час навчання сприяє тому, що учні можуть одночасно прослуховувати та обговорювати цікаві для них нововведення у світі, що розширює їхній культурологічний кругозір [5, с. 32].

Окрім того, під час здійснення міжкультурної освіти найбільш уживаними є такі інтерактивні форми та методи, які відображають творче та активне навчання учнів, серед яких – діалог (dialogue), спілкування (communication) і літературний критичний аналіз (literary criticism). Особливу популярність набуло систематичне проведення уроків із закордонними носіями мови в режимі on-line. Електронне оснащення класів та придбання персональних планшетів для учнів сприяє їх постійному включенню в мережу та систему школи, де висвітлюються події з міжнародної діяльності навчального закладу. Співпраця із закордонними навчальними закладами здійснюється шляхом тимчасового обміну учнями. Щороку до британських шкіл приїжджають учні з Франції, Німеччини, Іспанії, здебільшого на два-три тижні. У деяких школах така міжнародна дружба триває вже кілька десятиліть.

Виховання міжкультурної толерантності та поваги до інших культур передбачає активну участь учнів у благодійних акціях та проєктах. Школярі є постійними учасниками благодійних акцій на міжнародному рівні, їхня освіта формує почуття відкритості, саме тому у Великій Британії зосереджений один із найбільших світових благодійних центрів Welcome Trust. Окрім того, у сучасних школах Великої Британії практикують Travellearning. Згідно з навчальними планами проводяться екскурсії, мандрівки та презентації турів, що урізноманітнює навчальний процес, сприяє засвоєнню нових знань та пробуджує інтерес до вивчення іноземних мов [5, с. 42].

Важливим аспектом у процесі здійснення міжкультурної освіти в школах Великої Британії є те, що вона почала розглядатися важливим напрямом викладання громадянознавства, ґрунтованого на спільній діяльності вчителів та учнів як представників різних культур шляхом організації їхньої партнерської взаємодії під час виконання суб’єктами навчальної діяльності певних функцій. У процесі реалізації завдань міжкультурної освіти, зокрема в контексті викладання громадянознавства, учні незалежно від їхньої етнічної ідентичності й соціального походження (представники домінуючого етносу, національних меншин, іммігрантських груп) вчаться адекватно сприймати й оцінювати різні форми суспільного життя, серед яких:

- культурні відмінності: різні люди по-різному бачать і уявляють себе та свій світ, соціальні та громадянські питання розглядаються по-різному в різних культурах;

- культурний контекст: ідеї, переконання та цінності, які ми ставимо на розгляд, відображають час та місце нашого навчання/роботи: контексти, які нам слід взяти до уваги;

- культурна зміна: культури не є статичними, вони еволюціонують самі собою та внаслідок міграцій (добровільних чи вимушених);

- культурна інтерпретація: наші відчуття того, ким ми є, – це результат того, звідки ми прийшли, нашого життєвого досвіду та відчуття різних речей. Наше чуття впливатиме на нашу реакцію та розуміння дій і вчинків інших людей, на нашу реакцію на час і місце, в яких ми живемо [2, с. 24].

Суттєво й те, що зміст, методи і форми міжкультурної освіти в школах Великої Британії, полегшуючи самодослідження учнів як представників домінуючого етносу й представників інших культур, спрямовані на формування в них міжкультурної чутливості й толерантності, громадянської компетентності й відповідних лідерських якостей, оскільки вони вчаться брати на себе відповідальність, відчувати себе впевненими, бути активними учасниками, приймати рішення та робити реальний вибір, зустрічатися і працювати з різними людьми, розвивати стосунки, брати до уваги соціальні та моральні дилеми, знаходити інформацію, надавати пораду і готуватися до змін [1, с. 6]. Як позитивний результат здійснення міжкультурної освіти – сформованість провідних якостей учня британської школи як знавця й медіатора культур, який здатен:

- діяти як “посол миру”, наставник чи посередник, представляючи школу на міжкультурних громадських заходах;

- отримувати визнання своєї ролі у шкільному житті (наприклад, участь у антирасистських ініціативах чи ініціативах проти залякування учнів-мігрантів);

- співпрацювати з людьми із місцевих, національних та глобальних спільнот, релігійними лідерами і міжнародними волонтерськими організаціями;

- спілкуватися зі шкільною молоддю інших країн через е-мейл, листи чи відвідини;

- заохочувати повагу до різних рас, етнічних меншин та розуміння між ними, долати насильство;

- допомагати розвивати, впроваджувати, переглядати і робити моніторинг шкільної освітньої політики, спрямованої проти залякування, расизму, дискримінації та за рівні можливості;

- працювати разом у низці груп та суспільних умов та своїми однолітками, обговорюючи відмінності та схожості між культурами, етносами, расами та релігіями;

- розвивати та впроваджувати стратегії міжкультурної взаємодії та співпраці [1, с. 39–40].

Висновки. Таким чином, розвиток системи міжкультурної освіти у Великій Британії зумовлений міцними традиціями даної країни, певною зацікавленістю уряду у вихованні достойних громадян. Висвітлені

особливості впровадження міжкультурної освіти у школах Великої Британії доводять, що історія її виникнення й динаміка розвитку підпорядковані певним закономірностям, спричиненими чинниками деколонізації, демократизації та інтерналізації міграції. Через це адміністративна концепція міжкультурної освіти у цій країні містить принаймні два провідних аспекти, які стосуються, з одного боку, прав і свобод у сфері освіти домінуючих етнокультурних груп, а з іншого – рівності доступу до освітніх ресурсів представників етнічних або іммігрантських меншин. Сьогодні міжкультурна освіта Великої Британії спрямовує свої зусилля на підготовку учнівської молоді незалежно від етнічної ідентичності й соціального походження до активної міжкультурної взаємодії та спільного життя в новому – інтеркультурному – суспільстві шляхом набуття міжкультурної компетентності й ґрунтовної обізнаності в галузі громадянознавства, формування міжкультурної толерантності й соціальної відповідальності, розвитку організаційних навичок та лідерських якостей.

Використана література:

1. Citizenship. A Scheme of Work for Key Stage 4. Teacher's Guide. London: Qualifications and Curriculum Authority, 2002. 43 p. URL : http://www.standards.dfes.gov.uk/pdf/secondaryschemes/ks4_teachers_guide.pdf.
2. Citizenship. Play Your Part. Post 16. London: Qualifications and Curriculum Authority, 2004. 48 p. URL : http://www.globalgateway.org.uk/pdf/FEpost%2016citizenship_qca041313.pdf.
3. Directorate of Democratic Citizenship and Participation. Developing Intercultural Competence through Education. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2013. URL : <http://www.slideshare.net/tatianypertel/council-of-europe-developing-intercultural-competence-thorough-education>.
4. Intercultural competence for all: Preparation for living in a heterogeneous world. Pestalozzi Series. № 2. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2012. URL : http://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/Source/Documentation/Pestalozzi2_EN.pdf.
5. Figueroa P. Multicultural Education in the United Kingdom. Historical Development and Current Status. San Francisco, 2014. P. 29–43.
6. Lynch J. Multicultural Education: Principles and Practice. London : Routledge & Kegan Paul, 1986. 230 p.
7. Robbins K. Great Britain: Identities, Institutions and the Idea of Britishness. London, New York : Longman, 1998. 337 p.
8. UNESCO: Guidelines on Intercultural Education. Strasbourg: Council of Europe, 2006. URL : <https://unesdoc.unesco.org>.
9. The Importance of Teaching. The Schools White Paper 2010. London : TSO, 2010. 91 p.
10. White paper on intercultural dialogue: Living together as equals in dignity. Council of Europe Ministers of Foreign Affairs, 2008. URL : http://www.coe.int/t/dg4/intercultural/source/white%20paper_final_revised_en.pdf.

References:

1. Citizenship. A Scheme of Work for Key Stage 4. Teacher's Guide. London: Qualifications and Curriculum Authority, 2002. 43 p. URL : http://www.standards.dfes.gov.uk/pdf/secondaryschemes/ks4_teachers_guide.pdf
2. Citizenship. Play Your Part. Post 16. London: Qualifications and Curriculum Authority, 2004. 48 p. URL: http://www.globalgateway.org.uk/pdf/FEpost%2016citizenship_qca041313.pdf
3. Directorate of Democratic Citizenship and Participation. Developing Intercultural Competence through Education. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2013. URL: <http://www.slideshare.net/tatianypertel/council-of-europe-developing-intercultural-competence-thorough-education>.
4. Intercultural competence for all: Preparation for living in a heterogeneous world. Pestalozzi Series. N 2. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2012. URL: http://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/Source/Documentation/Pestalozzi2_EN.pdf.
5. Figueroa P. Multicultural Education in the United Kingdom. Historical Development and Current Status. San Francisco, 2014. P. 29–43.
6. Lynch J. Multicultural Education: Principles and Practice. London: Routledge & Kegan Paul, 1986. 230 p.
7. Robbins K. Great Britain: Identities, Institutions and the Idea of Britishness. London, New York: Longman, 1998. 337 p.
8. UNESCO: Guidelines on Intercultural Education. Strasbourg: Council of Europe, 2006. URL: <https://unesdoc.unesco.org>.
9. The Importance of Teaching. The Schools White Paper 2010. London: TSO, 2010. 91 p.
10. White paper on intercultural dialogue: Living together as equals in dignity. Council of Europe Ministers of Foreign Affairs, 2008. URL: http://www.coe.int/t/dg4/intercultural/source/white%20paper_final_revised_en.pdf.

Podkovyroff Nanouchka. Great Britain's accumulated expertise in implementation of the concepts of the inter-cultural education

The article under study is dedicated to the elucidation of the peculiarities as well as to the generalization of the ways and methods of implementation of the concepts of the inter-cultural education in Great Britain. Thus, we have managed to ascertain that the development of Great Britain's system of the inter-cultural education has largely been impacted by the factors of de-colonization, democratization and internationalization of the migration processes as well as by its well-preserved traditions and by the definitive interest of its government in quality education of its citizens. In fact, the administrative concept of the inter-cultural education in Great Britain is believed to comprise 2 primary aspects, which are related, on the one hand, to the rights and freedoms in the sphere of education of the dominant ethno-cultural groups, - as well as to the equality of access to the relevant educational resources by those humans representing the minor ethnical or migrant's communities.

On top of that, we have also pointed out there in that Great Britain's official way to recognition of its sub-cultures' particular interests in the sphere of general education has undergone certain evolution ranging from the developed plans of assisting students-migrants with their assimilation to the elaboration of a relevant program of pedagogical support of the cultural diversity. For that matter, there have been implemented a series of pedagogical tasks which were focused on nurturing the students' respect for the established national culture, traditions and regulations; studying the traditions and culture of the new homeland country; preservation of the cultural distinguishing peculiarities of the migrants' communities by ways of comprehension, acceptance and respect of the dialogue between its various socio-cultural groups.

Consequently, Great Britain's advanced pedagogical expertise shows that the inter-cultural education immersed in the current conditions of massive migration patterns – has already proved to expand the boundaries of the so-called “passive co-existence” within the educational environment encompassing representatives of various cultures. Moreover, the inter-cultural education in Great Britain is largely focused on promoting the preparation and training of its students, irrespective of their ethnical identification, for the active inter-cultural interaction and co-existence in the new, multi-cultural society by means of mastering the required inter-cultural competence and awareness in the sphere of civic studies, formation of the inter-cultural tolerance, leadership and social responsibility.

Key words: inter-cultural education, Great Britain's expertise, pedagogical support of the cultural diversity, inter-cultural tolerance, civic education of students-migrants.

УДК 378.147

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.73-2.11>

Приходько С. О., Моргунова Н. С.

СТРАТЕГІЇ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЦИФРОВОЇ РОЗПОВІДІ (DIGITAL STORYTELLING) В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ ТЕХНІЧНИХ ЗВО

Статтю присвячено розгляду потенційних можливостей використання цифрової розповіді (digital storytelling) для формування іншомовної комунікативної компетентності студентів технічних закладів вищої освіти. Зазначено, що її впровадження у навчальний процес зумовлене широким використанням інформаційно-комунікаційних технологій, забезпеченням саморозвитку студентів за рахунок завдань творчого характеру. Надано авторське трактування поняття як різновиду традиційної розповіді, що виконане у цифровому форматі, у результаті якого створюється медіапродукт малої форми, що використовує цифрові інструменти для презентації нарратива з елементами інтерактивності. Таким чином, цифрова розповідь об'єднує у собі як традиційну статичну візуальну інформацію (текст, графіка), так і динамічну інформацію різних типів (мова, музика, відео, анімація і т. ін.). Підкреслено психологічний механізм ефективності застосування технології digital storytelling: порівняно з будь-якою іншою формою передачі інформації історії більш виразні, цікаві, завжди підсвідомо асоціюються з особистим досвідом, легше запам'ятовуються, впливають на формування переконань і поведінку людини.

Запропоновано алгоритм створення цифрової розповіді: етап планування і підготовки тексту; етап створення; етап зворотного зв'язку та рефлексії. Надано ґрунтовну характеристику і послідовність дій на всіх зазначених етапах. Наведено приклади ресурсів для створення цифрових розповідей відповідно до рівня інформаційно-комунікаційної компетентності студентів.

Зроблено висновок, що дидактичний потенціал цифрової розповіді як освітньої технології є дуже високим, отже, процес його створення розвиває у студентів навички письма і читання, говоріння й аудіювання, полегшує студентам розуміння матеріалу, мотивує, сприяє розвитку дослідницьких навичок, соціокультурної, дискурсивної, медійної компетенції тощо. Упровадження технології digital storytelling у процес викладання іноземної мови студентам є перспективним напрямом наукових і методичних досліджень педагогів.

Ключові слова: технологія цифрової розповіді, навчальний медіапродукт, іншомовна комунікативна компетентність.

Провідне місце у повсякденному житті сучасного суспільства впевнено займають цифрові технології. Більша частина нашого спілкування здійснюється у цифровій площині: в Інтернеті, на комп'ютерах, мобільних пристроях, смартфонах тощо. Цифрова революція з її швидкими темпами неспинно входить і в освітній простір. Сьогодення української вищої освіти характеризується істотними змінами, а саме широким використанням інформаційно-комунікаційних технологій, забезпеченням саморозвитку студентів за рахунок завдань творчого характеру, до яких, без сумніву, належать завдання у форматі “цифрова розповідь”. На сучасному етапі розвитку інформаційно-комунікаційних технологій в освіті спостерігається тенденція заміни традиційної розповіді цифровим аналогом – digital storytelling. Однак, незважаючи на зростаючу популярність цифрової розповіді, серед учених і практикуючих педагогів поки немає єдиного погляду на цю технологію, сферу і принципи її застосування, правила і прийоми її практичної реалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує помітний інтерес вітчизняних та зарубіжних науковців до цієї навчальної технології. Одне з перших визначень поняття digital storytelling дав Д. Медоуз, який дефініціював його як особливу форму короткого оповідання у форматі відеороліку, де оповідач передає свій досвід в емоційній і художній формі [6].

Американський дослідник Б. Робін відзначає, що, незважаючи на різноманітність існуючих термінів (digital documentaries – цифрові документальні фільми, computer-based narratives – комп'ютерний нарратив, digital essays – цифрові твори, electronic memoirs – електронні мемуари, interactive storytelling – інтерактивна розповідь), суть явища у цілому зводиться до поєднання мистецтва розповідати історії і можливостей сучасних мультимедіа: графіки, аудіо-, відео- та вебдизайну [8].